

گزارش «جوان» از کارشکنی دولت‌ها برای جلوگیری از خودکفایی شهرداری

درآمد پایدار و تحقق مدیریت یکپارچه شهری، شایدوقتی دیگر

نیود منابع در آمد پایدار شهری سبب شده است تا فروش تراکم به عنوان پاشنه آشیل شهر صدمات جبران ناپذیری را به شهرها وارد سازد. در حال حاضر حدود ۳۲ سال است که

منابع تزییقی به شهر داری‌ها قطع شده است و سال‌هاست مدیریت شهری در انتظار منابع در آمد پایدار چشم‌به‌اقدامات دولت و مجلس دوخته است تا علاوه بر نگهداشت شهر بتوانند اسباب توسعه شهری را در خور شهروندان فراهم سازند. بر این اساس سال گذشته لایحه درآمدهای پایدار برای شهرداری‌ها، از طرف وزارت کشور تقدیم کمیسیون تخصصی امور کلانشهرها در هیئت دولت شد و تاکنون، این کمیسیون

افزایش مشکلات شهری در نبود منابع در آمد پایدار

در حقیقت بایدت توجه کرد که فروش تراکم در شرایط حاضر که شهرهای کشور با مشکلات عدیده بسیاری مواجه هستند، نه تنها باری از مشکلات شهرها برنی‌دارد بلکه سبب افزایش جذب جمعیت شهرنشینی به واسطه مهاجرت از روستاها و شهرهای کوچک‌تر نیز شده است که این اقدامات موجب افزایش و پیچیده‌تر شدن مشکلات و مسائل شهری شده است. بر این اساس تکیه شهردارها بر فروش تراکم سبب شده است درآمد اندکی نصب شهرداری‌ها شود و در این میان فقط سازندگان مراکز تجاری و اداری و مسکونی هستند که چندین برابر سهم شهرداری‌ها از خرید تراکم سود می‌برند، باید با نظر گرفت در این میان شهروندان نیز که مخاطبان این افراد هستند باید هزینه بالایی برای دریافت خدمات یا استفاده از اینگونه فضاها بپردازند. به واقع فروش تراکم به شکل نامتعارف، همچون تزییق وپروس فلج‌کننده به شهرهاست که مدیریت شهری (شهرداری و شوراها) باید چند برابر در آمد حاصل از فروش تراکم را در سال‌های متعدادی برای جبران کمبود، حل مضلات و مشکلات شهری ناشی از تراکم بافت شهری و خدمات مورد نیاز بپردازد.

افزایش انتظارات در نبود مدیریت یکپارچه
همواره بحث بر سر در آمد پایدار و سهم پرداختی دولت برای زیرساخت‌های شهری به عنوان یک چالش اصلی در اداره شهرها مطرح است و تا زمانی که برای وضعیت اقتصادی و درآمد پایدار شهرها چاره‌اندیشی و برنامه‌ریزی مدونی صورت نگیرد، نمی‌توان از مدیریت شهری توقع داشت از پس حل تمام مسائل و مشکلات اداره شهری برآید.

با روند افزایش شهرنشینی و افزایش انتظارات شهروندان از مدیریت شهری برای ارائه خدمات مختلف و با توجه به پیچیده‌تر شدن مسائل شهری، نیاز به تعامل بیشتر میان دولت و مدیریت شهری پیش از گذشته احساس می‌شود. به واقع مسائل و معضلات شهری همچون ترافیک، وجود بافت‌های فرسوده و هزینه‌های جاری و نگهداشت شهر در کنار نیاز شهرها به تحول و توسعه، دستیابی به زیرساخت‌ها و امکانات جدید و افزایش هزینه‌های

غیرمتعارف فشار مضاعفی را بر مدیریت شهری وارد می‌سازد که لازم است برنامه‌ریزی دقیق و حساب‌شده برای تأمین مالی مناسب و کافی جهت رفع نیازهای مالی صورت بگیرد تا خدمات لازم و زیرساخت‌های اساسی شهرها به گونه‌ای مطلوب ارائه شود.

در شرایط کنونی به دلیل وجود سلسله مراتب مدیریتی همواره نیازها از سوی بالای هرم مدیریت در حوزه شهری یعنی وزارت کشور و سازمان شهرداری‌ها و سایر بخش‌ها نیازسنجی و استخراج می‌شود و بر اساس آن مبالغی به شهرداری‌ها اختصاص می‌یابد، هر چند تاکنون به گفته رئیس شورای عالی استان‌ها و برخی دیگر از اعضای شوراهای شهر و مسئولان شهرداری‌ها مبالغ در نظر گرفته شده هم به صورت کامل پرداخت نشده و همین امر سبب شده است تا سطح انتظارات افزایش یابد و از سوی دیگر به دلیل وجود موانع متعدد در اختصاص منابع مالی، تنش میان مدیریت شهری و دولت به عنوان یک بیماری کهنه بر پیکر اداره شهرها باقی مانده است و دولت به بهانه تراکم‌فروشی توسط مدیریت شهری درصدد تضعیف شهرداری و شوراها برآمده است و در هر مکان و جلسه‌ای دولتمردان به جای ارائه راهکار برای حل مسائل و مشکلات شهری تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی را تضعیف می‌کنند.این در حالی است که دولت‌ها خود در خام‌فروشی نفت ضربه‌های بسیاری را به اقتصاد کشور وارد می‌سازند تا آنجایی که اقتصاد تک‌محوری در شهر به تراکم فروشی و در کشور به خام‌فروشی نفت ختم می‌شود.

با نگاه به عمر بیش از یکصد ساله شکل‌گیری مدیریت شهری و توسعه شهرنشینی و افزایش انتظارات در این بخش می‌توان نتیجه گرفت که تاکنون برنامه‌ریزی و چشم‌انداز مناسبی برای تأمین بودجه و منابع مالی پایدار شهرداری‌ها صورت نگرفته است. بر این اساس سال گذشته لایحه درآمدهای پایدار برای شهرداری‌ها، از طرف وزارت کشور تقدیم کمیسیون تخصصی امور کلانشهرها در هیئت دولت شد و تاکنون، این کمیسیون مشغول بررسی این لایحه برای آماده‌سازی جهت طرح در هیئت دولت است. مهم‌ترین هدف قید شده در این لایحه، معکوس کردن نسبت درآمدهای پایدار و ناپایدار در بودجه سالانه شهرداری‌ها از جمله شهرداری تهران است. بیش از ۵۰ تا ۶۰ درصد درآمد سالانه مدیریت شهری تهران

ایران ششهر

ایرانشهر ۸۸۴۹۴۷۱

کرد که همچنان لایحه درآمد پایدار بلا تکلیف است و تاکنون دولت اقدام خاصی برای کسب درآمد پایدار شهری انجام نداده است و در این زمینه حتی در دادن سهم خود در توسعه پروژه‌های زیر ساخت هم کم کاری می‌کند چگونه بایدانتظار داشت چرخ شهرها بدون کسب درآمد پایدار به گردش در آید. در این زمینه رئیس شورای اسلامی تهران با تأکید بر ضرورت وجود درآمدهای پایدار برای شهرداری‌ها، معتقد است لایحه درآمد شهرداری‌ها هر چه زودتر از دولت به مجلس فرستاده شود. مهدی چمران در نخستین اجلاس جهانی شوراها و شهرداری‌ها از رئیس‌جمهور خواست که لایحه مدیریت یکپارچه شهری و لایحه درآمد پایدار شهرداری‌ها هر چه زودتر در دولت تکمیل و برای تصویب به مجلس فرستاده شود. وی می‌گوید: من تأکید می‌کنم که اگر درآمدهای پایدار شهرداری وجود نداشته باشد، شهرداری‌ها به سوی سایر مسائل سوق پیدا می‌کنند که هر چند برای آنها درآمذزایی دارد ولی به ضرر مردم تمام می‌شود. در شرایطی که به دلیل رکود ساختمانی درآمد شهرداری‌ها به یک سوم رسیده است، هر چه زودتر باید لایحه درآمد پایدار شهرداری‌ها به مجلس فرستاده شود.

رئیس شورای اسلامی شهر تهران می‌افزاید: از رئیس‌جمهور، وزیر کشور و وزیر اقتصاد خواهش می‌کنم که لایحه مالیات بر ارزش افزوده را در دولت اصلاح کنند. ما به دنبال اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی هستیم تا شوراها و شهرداری‌ها بتوانند خود کفا شوند اما متأسفانه لایحه مالیات بر ارزش افزوده تبدیل به مالیات دولتی شده و به خزانه می‌رود و مسئله این است که آیا از راه دیگری به شهرداری می‌رسد یا نه؟ ما از دولت می‌خواهیم این لایحه را اصلاح کنند.

تأمین ۳۰ درصدی در آمد پایدار از سوی شهروندان

در این زمینه قدرت گوردزی، معاون مالی و اقتصاد شهری شهرداری تهران هم با اشاره به افزایش مشارکت شهروندان در تحقق درآمدهای پایدار شهری خاطر نشان می‌کند: در همین راستا مشارکت شهروندان در سال ۹۳ نسبت به سال‌های گذشته با افزایش روبه‌رو بوده است. وی با اشاره به مشارکت ۵۰ درصدی شهروندان تهرانی در پرداخت عوارض بیش از ۳۳ میلیاردی بیش از ۲۰ درصد از درآمدهای شهرداری پایدار است و از سال ۸۶ میزان مشارکت مردم در پرداخت عوارض شهری ۱۵درصد بود که خوشبختانه با اقدامات انجام شده هر سال به این رقم افزوده شده است. تا ۵۰ درصد درآمد‌ها از سیستم بانکی و اوراق مشارکت شهرداری در سال ۸۶ صریح می‌کند که در حال حاضر منابع دیگری نیز برای افزایش درآمد پایدار شهرداری شناسایی شده و برنامه جامع درآمدهای پایدار به طور جدی توسط شهرداری پایتخت دنبال می‌شود.

توسعه گردشگری شهری راهکاری برای کاهش فروش تراکم

اگر قرار است فروش تراکم به هر صورتی حذف شود و منبع جدیدی در آمد پایداری برای کلانشهرها و به خصوص پایتخت در نظر گرفته شود، فضا سازی برای سرمایه‌گذاری روی جذب گردشگر و توریست است؛ این یکی از راهکارهای کسب منبع درآمدی پایدار است که می‌تواند علاوه بر رونق اقتصادی شهرها زمینه توسعه مراکز خدماتی، تفریحی و گردشگری را فراهم سازد. شهرداری‌ها به خصوص، شهرداری کلانشهرها به دلیل اهمیت فعالیت‌های خدماتی و نگهداشت شهری، نیازمند منابع درآمدی هستند تا بتوانند خدمت مورد نیاز شهر و شهروندان را به بهترین شکل ممکن ارائه دهند. در این میان فروش تراکم به اشکال مختلف آن سبب شده است تا تکیه‌گاه شهرداری‌ها برای خرج و دخل روی این موضوع برنامه‌ریزی شود. روند توسعه زندگی شهرنشینی و افزایش درخواست‌های شهروندان برای دریافت خدمات بیشتر و مطلوب‌تر می‌طلبد تا برای اقتصاد شهر برنامه‌ریزی اساسی در نظر گرفته شود. تناسیل‌های شهری به واسطه وجود مراکز تفریحی، گردشگری، تارخی و حتی مراکز خدماتی همچون مراکز ارائه‌دهنده خدمات پزشکی در اکثر شهرها، فرصت مناسبی را پیش روی برنامه‌ریزان شهری قرار داده است تا بتوانند در کنار سایر فعالیت‌ها برای جذب تعریف منابع درآمد پایدار به بحث گردشگری و جذب توریست با نگاه ویژه‌ای بپردازند.

پروتنکل‌های زیست محیطی از سوی ۵ کشور حاشیه خزر نادیده گرفته می شود

خزدر آستانه تبدیل شدن به حوضچه فاضلاب!

این موضوع ورود نکند به طور حتم این دریا در آینده‌ای نزدیک با خطرات جدی زیست محیطی مواجه و به حوضچه بزرگی از فاضلاب دنیا تبدیل خواهد شد.

نماینده مردم رشت در مجلس با انتقاد از اینکه دریای خزر به حوضچه‌ای از فاضلاب تبدیل شده، نسبت به انقراض گونه‌های جانوری در پی ورود پساب‌های خانگی و صنعتی هشدار داد. غلامعلی جعفرزاده ایمن آبادی، با هشدار نسبت به آلودگی دریای خزر گفت: کشورهای حوزه دریای خزر باید به صورت جدی در راستای رفع آلودگی این دریا گام برداشته و اصول زیست محیطی را رعایت کنند زیرا سلامت انسان‌ها و آبزیان در معرض تهدید جدی قرار دارد.

نماینده مردم رشت در مجلس شورای اسلامی، از ورود و تخلیه فاضلاب‌های خانگی و پسماند‌های صنعتی، فاضلابی و غیربهداشتی با این روند ادامه داشته باشد و سازمان بهداشت جهانی و همچنین انجمن‌های بین‌المللی که مدافع و متولی محیط زیست در یاها هستند به

از شهر

بزرگ پروژه‌های شهری با گیاهان یرمصرف

تب تهران بالا رفته

مدیریت منابع آب خام ضروری است

■ **بیژن سورانی**

گرمای هوای پایتخت این روزها به بالای ۴۰ درجه هم رسیده و همین امر سبب شده تا فضاهای سبز و گیاهان در مناطق شهری به آب بیشتر نیاز داشته باشند. کاشت چمن و هر گونه گیاه آب‌دوست در سطح شهر تهران ممنوع است. اما به نظر می‌آید چندان به این توصیه‌ها توجهی نمی‌شود و کاشت چمن همچنان ادامه دارد و با توجه به کمبود آب در سفره‌های زیرزمینی باید برای این مشکل کاری اساسی انجام شود

■ **توسعه فضای سبز برای حفظ منابع آبی یا مصرف منابع آب خام**

بی‌تردید آب همواره به عنوان یکی از عناصر اصلی هستی‌بخش و زنده نگهدارنده موجودات مطرح بوده و خواهد بود. از طرفی فضای سبز به عنوان یکی از مؤثرترین پدیده‌های زیست، پیوسته و در همه ادوار و با هر فرهنگ و آئینی مورد تأیید و تأکید بوده است. از زرفای تاریخ تا به حال، آب به شدت مورد احترام انسان بوده و برای حفاظت و عدم آلودگی آن ثواب و اجر الهی و برای آلوده‌سازی آن، گناه و معصیت قائل بوده‌اند. چگونه مصرف کردن آب و به عبارت دیگر مصرف بهینه آب یا مدیریت بهره‌برداری از آب از نظر کمی و کیفی، با تأکید بر آبیاری فضای سبز به لحاظ اقتصادی و حفظ ارزش‌های آن حائز اهمیت بسیار است.

در آبیاری فضای سبز شهری، دو نوع انتظار از آب می‌رود: تأمین مقدار آب و فشار آب و افزایش راندمان انتقال آب و آبیاری و به عبارت دیگر مصرف بهینه آب. بر این اساس مقدار آب یا نیاز آب آبیاری بر حسب مقتضات نظیر درجه حرارت، تبخیر، تعرق، باد، گونه گیاهی و نوع آبیاری (قطره‌ای، بارانی و…) محاسبه و راندمان آبرسانی و آبیاری متناسب با روش انتقال و نوع آبیاری تعریف و تعیین می‌شود.

■ **چمن کاری مفید یا پر هزینه**

مسئولیت ایجاد، توسعه، حفظ، نگهداری و آبیاری فضای سبز شهرهای متوسط تا بزرگ به عهده سازمان پارک‌ها و فضای سبز شهر به صورت زیر مجموعه شهرداری و برای شهرهای کوچک مستقیماً به عهده شهرداری است و به همین ترتیب تأمین، استحصال، انتقال و توزیع آب فضای سبز از اختیارات آن محسوب می‌شود.

سال‌هاست که شهرداری تهران دو بخشنامه به شهرداری‌های مناطق تهران ابلاغ کرده است. بر اساس این بخشنامه‌ها کاشت چمن و هر گونه گیاه آب‌دوست در سطح شهر تهران ممنوع است. اما به نظر می‌آید چندان به این بخشنامه‌ها توجهی نمی‌شود حتی از سوی مرجع صادر کننده بخشنامه.

کاشت و نگهداری چمن مستلزم صرف هزینه‌های سنگین و نیاز آن به آب نیز بسیار زیاد است. همین دو عامل باعث اعتراض و انتقاد کارشناسان و سازمان‌های تخصصی حوزه فضای سبز کشور شد. این انتقادها به ابلاغ دو بخشنامه‌ای ختم شد که طی این سال‌ها بارها مورد بی‌توجهی شهرداری مناطق قرار گرفته است.

علی‌محمد مختاری، مدیرعامل سازمان پارک‌ها و فضای سبز شهرداری تهران بی‌توجهی به منع چمن کاری را چندان قبول ندارد و با بیان اینکه سال‌هاست در مناطق چمن کاری انجام نمی‌شود می‌گوید: چمن کاری از یکسویه علت هزینه بالایی که دارد و از سوی دیگر به خاطر نیاز آبی‌الا به هیچ عنوان برای تهران مناسب نیست، بنابراین چمن کاری و کاهش کاشت چمن چندین سال است که در دستور کار سازمان قرار گرفته است.

وی افزود: استفاده از گیاهان پوششی و گیاهانی که نیاز کمتری به مصرف آب دارند از جمله درختان به ویژه درختانی از گونه‌های گیاهی مقاوم، سازگار و ماندگار با شرایط اقلیمی شهر تهران در دستور کار قرار گرفته است. البته بهتر است این گونه‌ها از گونه‌های بومی پایتخت باشند، چراکه گونه‌های بومی امتحان خود را در سازگاری با شرایط اقلیمی و آب و هوایی این کلانشهر پس داده‌اند.

مختاری یادآور می‌شود: در این دستورالعمل حتی چمن‌هایی که در مساحت قابل توجهی در سال‌های گذشته کاشته شده‌اند را نیز باید با توسعه کاشت درخت،

درختچه و دیگر گونه‌های گیاهی در داخل چمن کاری محدود کرد.

مجمع نمایشگاهی شهر افتاب که از دیهشت ماه اسمال بهره‌برداری شد، یکی از مثال‌های نزدیک بی‌توجهی به این بخشنامه است. بیشتر فضاهای سبز این نمایشگاه به چمن اختصاص داشت.

بر اساس این گزارش باید در نظر داشت که توجه شهرداری به منابع آب خام و چگونگی مصرف این مایع حیاتی نمی‌تواند به توسعه فضای سبزی شهری کمک شایانی کند. روند خشک شدن و از بین رفتن برخی گونه‌های درختی همچون چنارها در پایتخت چندین سال است که آغاز شده و یکی از عوامل اصلی آن از بین رفتن سفره‌های جاری آب در مسیرهای کاشتت این درختان است که با به دلیل ساخت‌وسازها یا به دلیل احداث و توسعه شبکه فاضلاب شهری که آب‌های سطحی را جمع‌آوری می‌کند، صورت گرفته است. بر این اساس شهرداری به عنوان متولی فضاهای سبزی باید در زمینه مصرف بهینه آب در شهر تهران که در حال گسترش عمودی است و هر روز بر میزان سازه‌های شهری و جمعیت آن افزود می‌شود، چاره اساسی بیندیشد.

استفاده از گونه‌های مقاوم، بهره‌گیری از آب‌های سطحی برای آبیاری فضاهای سبز، توجه به اقلیم محلی‌ای برای کاشت درختان و توسعه فضای سبز و پر هیز از تخریب باغات به هر دلیل می‌تواند گام مؤثری باشد هم برای حفظ منابع آب خام و هم فراهم کردن زمینه توسعه هر چه بیشتر فضای سبز.

از سوی دیگر لازم است تا شهرداری برای جلوگیری از مصرف آب شرب که با قیمت بسیار بالا تصفیه و تولید می‌شود در یک اقدام جهادی نسبت به آبیاری باغچه جلوی منازل و حتی باغچه‌های داخل مجتمع‌های بزرگ آپارتمانی اقدام کند تا شهروندان از آب شرب برای آبیاری این فضاهای سبز استفاده نکنند.

آنچه لازم است تا بدان توجه ویژه‌ای صورت گیرد درست مصرف کردن آب به خصوص آب خام در سطح شهر تهران است که اقدامات خوبی از سوی شهرداری در این زمینه آغاز شده است اما لازم است اهتمام بیشتری نسبت به این موضوع در همه محلات شهر صورت بگیرد تا از هدررفت آب جلوگیری به عمل آید.

تصویر شهر در شبکه‌های مجازی

قدیمی‌ترین عکس موجود از بافت تهران

این عکس را عکاس و مستشار ایتالیایی «لونیجی پشه» ۱۵۰ سال پیش عکاسی کرده است.